

STANDARDY ZIMOWEGO UTRZYMANIA DRÓG W GMINIE WRZEŚNIA

PODCZAS PROWADZENIA „AKCJI ZIMA 2024/2025”

1. Zakres robót objętych Specyfikacją techniczną zimowego utrzymania dróg.

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia usług związanych z zimowym utrzymaniem dróg i obejmują:

- 1) odśnieżanie dróg, parkingów, miejsc parkingowych,
- 2) posypywanie dróg i chodników w celu usunięcia śliskości zimowej (gołoledzi, lodowicy, śliskości pośniegowej, śliskości śniegowej),
- 3) odśnieżanie placów, miejsc parkingowych, chodników i innych ciągów pieszo-rowerowych,
- 4) ładowanie i wywóz śniegu z poboczy w miejsca niekolidujące z ruchem pojazdów i pieszych,
- 5) usunięcie pozostałych materiałów szorstkich po zakończeniu sezonu odśnieżania,
- 6) prowadzenie dyżurów w celu sprawnego przeprowadzania akcji zimowego utrzymania dróg.

2. Określenia podstawowe

- 1) Droga – wydzielony pas terenu przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów oraz ruchu pieszych wraz z wszelkimi urządzeniami technicznymi związanymi z prowadzeniem i zabezpieczeniem ruchu.
- 2) Korona drogi – jezdnia z poboczami lub chodnikami, zatokami, pasami ruchu powolnego, pasami awaryjnymi i pasami dzielącymi jezdnię.
- 3) Jezdnia – część korony drogi przeznaczona do ruchu pojazdów.
- 4) Pobocza – część korony drogi przeznaczona do chwilowego zatrzymywania się pojazdów, umieszczania urządzeń bezpieczeństwa ruchu i wykorzystania dla ruchu pieszego.
- 5) Standard zimowego utrzymania – zakres i terminy odśnieżania i usuwania śliskości oraz wykonywania innych zabiegów utrzymaniowych dla zapewnienia przejezdności drogi.
- 6) Odśnieżanie – usuwanie zalegającego jezdnię, pobocza, chodniki opadu śniegu i błota pośniegowego.
- 7) Odśnieżanie patrolowo–interwencyjne – praca różnych typów pługów lub zespołów pługów, które po rozpoczęciu opadów śniegu lub zawiei śnieżnych patrolują przydzielone im odcinki dróg i usuwają z jezdni śnieg starając się nie dopuścić do powstania utrudnienia w ruchu lub przerw w komunikacji.
- 8) Likwidacja śliskości zimowej – usuwanie z nawierzchni drogi lodu lub zlodowaciałego śniegu przez posypanie drogi środkami chemicznymi lub materiałami szorstkimi.
- 9) Gołoledź – cienka warstwa lodu grubości do 1mm powstała na skutek opadu na nawierzchnię o temperaturze ujemnej mgły roszącej, mżawki lub deszczu.
- 10) Lodowica – warstwa lodu powstała z zamarznięcia nie usuniętej z nawierzchni wody powstałej ze stopniałego śniegu bądź z opadu deszczu.
- 11) Śliskość pośniegowa – przymarznięta do nawierzchni pozostałość nieusuniętego śniegu na części lub całej powierzchni jezdni grubości kilku milimetrów.
- 12) Śliskość śniegowa – przymarznięta do nawierzchni pozostałość nieusuniętego śniegu na części lub całej powierzchni jezdni grubości kilku centymetrów.
- 13) Karta drogowa, wydruk z GPSu – raport miesięcznego rozliczenia wykonanych przez Wykonawcę konkretnych czynności w celu zimowego utrzymania dróg, chodników i placów na terenie Gminy Września. Karta w zależności od potrzeb będzie zawierała datę, odcinek drogi lub ogólnie wskazanie standardu w przypadku większej ilości dróg, na których miało miejsce wykonanie tej samej czynności, a także będzie zawierała rodzaj wykonanej czynności i rubrykę uwagi.

3. Ogólne wymagania dotyczące wykonywania usługi przy zimowym utrzymaniu dróg

- 1) Wykonawca usługi odpowiedzialny jest za jakość jej wykonania oraz za zgodność z poleceniami pracownika pełniącego nadzór nad akcją zimowego utrzymania dróg z ramienia Urzędu Gminy Września.
- 2) Zimowe utrzymanie dróg należy prowadzić w I, II standardzie (drogi główne) oraz III i IV standardzie (drogi boczne).
- 3) W przypadku zalegania znacznych ilości śniegu, utrudniających poruszanie się po drogach, należy go usunąć poprzez wywiezienie w miejsce składowania niekolidujące z ruchem pojazdów i pieszych (ustalone przez Wykonawcę z Zamawiającym).
- 4) Przy wykonywaniu usługi mogą być zatrudnieni wyłącznie pracownicy, którzy zostali przeszkoleni w zakresie BHP. Pracownicy winni przestrzegać szczegółowych instrukcji techniczno–ruchowych środków transportowo–sprzętowych.
- 5) Stosowane w czasie usługi znaki, sygnały oraz urządzenia zabezpieczające powinny być dobrze widoczne zarówno w dzień jak i w nocy. Źródła sygnałów przy normalnej przejrzystości powietrza winny być widoczne co najmniej z 250m.
- 6) Wykonawca jest zobowiązany do spowodowania naprawy każdej szkody wyrządzonej osobom trzecim.
- 7) Pracownik Urzędu Gminy pełniący nadzór nad akcją zimowego utrzymania dróg w dniu rozpoczęcia prowadzenia usług z zakresu zimowego utrzymania przekazuje Wykonawcy karty drogowe.
- 8) Pełna gotowość do wykonania usługi obowiązuje od dnia zawarcia umowy. Termin ten w zależności od warunków atmosferycznych może być wydłużony lub skrócony przez pracownika Urzędu Gminy pełniącego nadzór nad akcją zimowego utrzymania dróg.

- 11) O podjęciu działań i skierowaniu pojazdów do czynności objętych umową na zimowe utrzymanie dróg podejmuje Wykonawca. Zamawiający, w każdej chwili, jeżeli uzna dalszą akcję odśnieżania za zbędną, może zatrzymać prace sprzętu i wezwać wykonawcę do zaprzestania akcji – wstrzymanie prowadzenia akcji musi zostać potwierdzone SMS lub faks lub e-mail.
- 10) Ustala się maksymalny czas reakcji (przystąpienia do pracy) **30 minut od wezwania (zgłoszenia)** przez pracownika Urzędu Gminy pełniącego nadzór nad akcją zimowego utrzymania dróg.
- 11) Wykonawca może zbiorowo potwierdzić karty drogowe. Karty drogowe Wykonawca musi potwierdzić najpóźniej w dniu następnym po wykonanej usłudze.
- 12) Wykonawca informację (raport) o stanie dróg za weekendy, dni wolne od pracy zawiadamiającą jakie drogi i o której godzinie zostały odśnieżone lub była zwalczana śliskość oraz jaki sprzęt został zadysponowany w te dni przekazuje Zamawiającemu w następny dzień roboczy.
- 13) Przygotowanie sprzętu oraz pełnienie dyżurów podczas zimowego utrzymania dróg należy ująć w cenie oferty kalkulując ją jako składnik cenotwórczy poszczególnych usług.

4. Materiały do usuwania śliskości zimowej.

- 1) Materiały do usuwania śliskości zimowej powinny być zgodne z ustaleniami Zamawiającego. Do materiałów stosowanych przy usuwaniu i łagodzeniu skutków śliskości zimowej należą:
 - a) środki chemiczne: sól kamienna, sucha sól drogowa,
 - b) materiały uszorstniające w postaci kruszyw.
- 2) Sól drogowa:
 - zawartość chlorku sodu NaCl – co najmniej 90%,
 - zawartość substancji nierozpuszczalnych w wodzie – 8,0% maksymalnie,
 - zawartość wody – 3,0% maksymalnie,
 - zawartość żelazocyjanku potasowego (dodawanego w celu zapobiegania zbrylaniu soli) – 20 mg/kg,
 - klasa ziarnowa soli: 1÷6 mm; wielkość odsiewu na sicie górnym 6,0 mm wynosi maksymalnie 10%, a wielkość przesiewu na sicie dolnym 1,0 mm wynosi maksymalnie 20%.
 - Optymalny skład ziarnowy soli drogowej powinien być następujący:
 - 60-80% ziaren w przedziale 1÷3 mm,
 - 10-25% ziaren w przedziale 3÷6 mm,
 - do 5% ziaren poniżej 0,18 mm,
 - do 5% ziaren powyżej 6 mm.
- 3) Materiały uszorstniające
Do uszorstnienia lodu, zlodowaciałego i ubitego śniegu można stosować:
 - piasek o uziarnieniu do 2 mm,
 - kruszywo naturalne o uziarnieniu do 4 mm
 - kruszywo kamienne łamane o uziarnieniu 2÷4 mm,
 - jednorodnie mieszanki kruszyw z solą o składzie wagowym 50% kruszywa i 50% soli.Kruszywo stosowane do uszorstnienia nawierzchni nie powinno być zbyt łamliwe, nie może zawierać zanieczyszczeń ilastych, gliniastych. Jednorodność uziarnienia kruszywa zapewnia większą równomierność pokrycia drogi podczas posypywania. Duża zmienność wielkości ziaren powoduje nierównomierne posypywanie (różne odległości rozrzutu). Zawartość ziaren drobnych (< 0,075 mm) powinna być minimalna (zaleca się do 3%), ponieważ ziarna te mogą zwiększać możliwość poślizgu. Ziarna nie mogą być spłaszczone i muszą mieć kształt regularny. Materiały uszorstniające powinny wykazywać dostateczną wytrzymałość na mechaniczne ich niszczenie przez ruch (nie mogą ulegać rozdrabnianiu). Nie powinny zawierać zanieczyszczeń mogących wzmacniać korozję pojazdów i konstrukcji stalowych.
- 4) Składowanie materiałów do usuwania śliskości zimowej
Materiały uszorstniające (piaski, kruszywa kamienne oraz sól drogowa) zaleca się składować w magazynach tymczasowych, w przyrzach zabezpieczonych przed wpływem wilgoci. Powierzchnia przyrzu powinna być wygładzona i ubita oraz posiadać spadek na zewnątrz w celu szybkiego odprowadzenia wody. Przyrmę należy przykryć plandeką przymocowaną do haków usytuowanych poza krawędzią składowiska. Zaleca się dociśnięcie plandeki taśmami obciążonymi elementami betonowymi lub innymi elementami uniemożliwiającymi zerwanie plandeki przez wiatr. Kruszywa przeznaczone do dłuższego magazynowania można wymieszać z solą w celu zabezpieczenia przed zamarzaniem. Mieszanka kruszyw z solą powinna być mieszanką jednorodną.
- 5) Na żądanie pracownika Urzędu Gminy pełniącego nadzór nad akcją zimowego utrzymania dróg Wykonawca jest zobowiązany udowodnić jakość każdego materiału użytego do wykonania usług poprzez okazanie atestu, świadectwa dopuszczenia do stosowania. Urząd Gminy ma prawo w trakcie realizacji umowy odrzucić każdy materiał niezgodny ze Specyfikacją techniczną zimowego utrzymania dróg. Odrzucenie powinno nastąpić jak najwcześniej po stwierdzeniu niezgodności. Jeżeli Wykonawca proponuje do wykonania usługi użycie innych niekonwencjonalnych materiałów powinien udowodnić Zamawiającemu ich przydatność na własny koszt.

5. Sprzęt

- 1) Usługi przewidziane do wykonania przy realizacji zimowego utrzymania mogą być wykonywane przy użyciu sprzętu zaakceptowanego przez pracownika Urzędu Gminy pełniącego nadzór nad akcją zimowego utrzymania dróg.
- 2) Sprzęt do rozsypywania materiałów szorstkich muszą zapewnić płynną regulację ilości rozsypywanych środków do zwalczania śliskości oraz równomierny wydatek na m² bez względu na prędkość jazdy. Powinny posiadać możliwość zmiany szerokości rozsypywania podczas jazdy.
- 3) Pracownicy obsługujący sprzęt muszą być wyposażone w telefony komórkowe.
- 4) Minimum wymaganego sprzętu jakim musi dysponować Wykonawca przy realizacji usługi na:
 - a) drogi na terenie miasta:
 - piaskarki samochodowe

- solarki samochodowe
- pługi odśnieżne
- sprzęt ciężki - spychacz lub równiarka
- ładowarka
- samochód samowyładowczy

b) drogi poza terenem miastem:

- piaskarki samochodowe lub ciągnikowe
- solarki
- pługi odśnieżne
- sprzęt ciężki - spychacz lub równiarka
- ładowarka
- samochód samowyładowczy

5) Pełna gotowość sprzętu obowiązuje od dnia zawarcia umowy.

6) Wykonawca zapewni całodobową pracę sprzętu w razie takiej potrzeby.

7) W czasie awarii sprzętu Wykonawca zobowiązany jest podstawić sprzęt zastępczy.

6. Zmiana usług objętych umową

- 1) Zamawiający jest upoważniony do wprowadzenia zmian w zakresie (zmiany standardu, ulicy, itp) i rodzaju usług objętych umową.
- 2) Każde polecenie wprowadzenia zmian powinno być wydane na piśmie bez zwłoki i niezwłocznie przekazane Wykonawcy. Negocjacje z tym związane nie mogą wpłynąć na opóźnienie wykonania usług objętych umową. Rozróżnia się następujące usługi dodatkowe:
 - usługi nie występujące w kontrakcie,
 - usługi nie przewidziane.
- 3) Wykonawca może żądać wydłużenia czasu na wykonanie usług w przypadku gdy zakłócenia atmosferyczne, niskie temperatury, silne wiatry, lub inne warunki pogodowe występują z istotnie większym natężeniem niż zazwyczaj w tym okresie i w tym rejonie.
- 4) Zamawiający jest upoważniony do pokrycia na koszt Wykonawcy każdej uzasadnionej należności za pracę, której wykonanie było konieczne dla uniknięcia przerw w kontynuacji usług.

7. Nadzór i kontrola jakości usług

- 1) Nadzór sprawowany przez Zamawiającego nie zwalnia Wykonawcy od odpowiedzialności za własny dozór i jakość powierzonych mu usług.
- 2) Wykonawca powinien dozorować roboty osobiście lub przez swoich przedstawicieli upoważnionych do reprezentowania go wobec Zamawiającego w zakresie planowania i wykonania usług.
- 3) Kontrola przygotowania Wykonawcy do wykonania usług jest dokonywana przez Zamawiającego. W ramach kontroli przeprowadzony będzie przegląd parku maszynowego.
- 4) Bieżąca kontrola obejmuje wizualne sprawdzenie zgodności wykonania usługi z ustalonym standardem na wszystkich drogach objętych akcją zimowego utrzymania o każdym czasie ustalonym przez Zamawiającego oraz kontrola pochodzenia materiałów stosowanych do usuwania śliskości (świadectwo jakości, świadectwo dokonania zakupu).
- 5) Ponadto bieżąca kontrola obejmuje dostępności i sprawności sprzętu o każdym czasie ustalonym przez Zamawiającego.
- 6) Dokumenty podlegające kontroli:
 - karta drogowa opatrzona pieczęcią Zamawiającego,
 - wydruki GPSu.

8. Odbiór usług

1. Polecenia wykonania usługi, kontrole, odbiory oraz potwierdzenia faktur dokonuje Kierownik Referat Komunalnego Urzędu Miasta i Gminy Września lub upoważniona przez niego osoba.
2. Odbiór częściowy polega na ocenie jakości wykonania usług i wartości sprzedaży wykonanych usług. Przedmiotem odbioru częściowego mogą być wyłącznie zakończone elementy wyszczególnione w umowie obejmujące cały obiekt lub jego część.
3. Odbiór ostateczny polega na ocenie ilości, jakości i wartości sprzedaży wykonanych usług. Przedmiotem odbioru ostatecznego może być tylko całkowicie zakończone wykonanie usługi.
4. Podstawą do oceny jakości i zgodności robót z umową jest bieżąca kontrola prowadzona w czasie realizacji zadania.

9. Fakturowanie wykonanych usług

Faktura zostanie zrealizowana przez Zamawiającego wyłącznie na podstawie potwierdzonego przez pracownika Urzędu Gminy pełniącego nadzór nad akcją zimowego utrzymania dróg wykonanego zakresu robót w danym miesiącu rozliczeniowym.

10. Standardy zimowego utrzymania dróg.

Standard	Opis warunków ruchu na jezdni	Dopuszczalne odstępstwa od standardu po ustaniu zjawisk	
		Śnieg - po ustaniu opadów	Śliskość zimowa
I	Jezdnia odśnieżona łącznie z pobocznymi utwardzonymi, (dwukrotny przejazd „tam i z powrotem”) przejezdność całodobowa,	<ul style="list-style-type: none"> - śnieg luźny może zalegać do 2 godzin, - błoto pośniegowe do 3 godz. - śnieg zajeżdżony może występować cienka warstwa zajeżdżonego śniegu o grubości nieutrudniającej ruchu 	Śliskość zimowa zlikwidowana na całej długości i szerokości jezdni, (dwukrotny przejazd „tam i z powrotem”), likwidowanie śliskości na jezdniach poprzez posypywanie materiałami szorstkimi (piasek o frakcji 2-8 mm) z możliwością użycia w szczególnie uzasadnionych przypadkach domieszki soli. Ilość przejazdów w ciągu doby podczas odśnieżania i likwidowania śliskości zależna od panujących warunków atmosferycznych. akcja na drogach powinna być zakończona przed godziną 5 ⁰⁰ w celu zapewnienia przejazdu pojazdom komunikacji.
II	Jezdnia odśnieżona na całej szerokości łącznie z pobocznymi utwardzonymi, (dwukrotny przejazd „tam i z powrotem”) przejezdność całodobowa. Jezdnia posypana na całej długości.	<ul style="list-style-type: none"> - śnieg luźny może zalegać do 4 godz. - błoto pośniegowe do 4 godz. - śnieg zajeżdżony może występować cienka warstwa zajeżdżonego śniegu o grubości nieutrudniającej ruchu 	Śliskość zimowa zlikwidowana na wybranych odcinkach dróg (dwukrotny przejazd „tam i z powrotem”), a w szczególności na: skrzyżowaniach z drogami twardymi, odcinkach o pochyleniu ponad 4%, wiaduktach, obiektach mostowych, przystankach autobusowych, innych miejscach ustalonych przez zarządcę drogi. W miejscach wyznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> - gołoledź – 3 godz. - szron – 3 godz. - szadź – 3 godz. - pośniegowa – 4 godz. - lodowica – 4 godz.
III	Jezdnia odśnieżana na całej szerokości (dwukrotny przejazd „tam i z powrotem”) Jezdnia posypana w miejscach szczególnie niebezpiecznych (skrzyżowania, łuki, spadki pow. 4%, przystanki autobusowe, zatoki).	<ul style="list-style-type: none"> - śnieg luźny do 6 godz. - zajeżdżony może występować cienka warstwa zajeżdżonego śniegu o grubości nieutrudniającej ruchu do 5 cm - zaspy, języki śnieżne lokalnie do 6 godz. - utrudnienie dla samochodów osobowych błoto pośniegowe do 6 godz. 	Śliskość zimowa zlikwidowana na wybranych odcinkach dróg (jednokrotny przejazd) tj. w: miejscach ustalonych przez zarządcę drogi. likwidowanie śliskości poprzez posypywanie materiałami szorstkimi (piasek o frakcji 2-8 mm), place odśnieżone, chodniki, ilość przejazdów w ciągu doby podczas odśnieżania i likwidowania śliskości zależna od panujących warunków atmosferycznych, akcja na drogach musi być zakończona przed godziną 7 ⁰⁰ . W miejscach wyznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> - gołoledź – 5 godz. - szron – 5 godz. - szadź – 5 godz. - pośniegowa – 6 godz. - lodowica – 5 godz.
IV	Jezdnia odśnieżona na całej szerokości, (dwukrotny przejazd „tam i z powrotem”)	<ul style="list-style-type: none"> - śnieg luźny może zalegać do 8 godzin, - śnieg zajeżdżony może występować warstwa o grubości do 10 cm, - mogą występować koleiny do 5 cm, - dopuszcza się przerwy w komunikacji do 6 godzin. 	Śliskość zimowa zlikwidowana na wybranych odcinkach dróg (jednokrotny przejazd) tj. w: miejscach ustalonych przez zarządcę drogi. likwidowanie śliskości poprzez posypywanie materiałami szorstkimi (grys o frakcji 2-8 mm), ilość przejazdów w ciągu doby podczas odśnieżania i likwidowania śliskości zależna od panujących warunków atmosferycznych,

Załączniki:

- 1) wykaz ulic w mieście objętych „Akcją zima 2024/2025”
- 2) wykaz chodników w mieście objętych „Akcją zima 2024/2025”
- 3) wykaz dróg i ulic poza miastem objętych „Akcją zima 2024/2025”
- 4) wykaz ciągów komunikacyjnych na cmentarzu komunalnym objętych „Akcją zima 2024/2025”